

השוחר פרק שני חולין

לא.

עין משפט נר מצוה

גב א מיי פ"ב מהל' שמיטה הל' ט סמג עשין סג טושי"ע י"ד סי' כד סעיף ג:
גב ב מיי שם טושי"ע שם סעיף ב:
ג [מיי] שם פ"א הל' כן:
גב ד ה"ב מיי שם פ"ב הל"ב סמג שם טושי"ע י"ד סי' ג סעי' א:
ר ד [מיי] שם הל' יא טושי"ע י"ד סימן ג ס"א:
גה ח מיי פ"א מהל' מקוואות הל"ט סמג עשין רמ"ט טושי"ע י"ד סי' קל"ח סעיף מח:
גו ט מיי שם הל"ט: **גז** י מיי שם פ"ט הל' י סמג שם טושי"ע י"ד סי' רל סעיף ה:

שיטה מקובצת

א] למה דאם הקרקע קשה לא מיקרי עפר ה"ר: ב] דכולה פקתא עפר כל הבקעה: ג] וזמנו בפה לכן ה"ר דמה"ד פקתא בקעה: ד] יש לחוש שמא יחלודו הסימנים וכו'. ג"כ ג"א שפא יחלוד את הקרנים וינקבו: ט] דימוי נכרתים ורועי נכרת: ז"א דהוא ובניו נכרתים כדמבי ובני: ח] משום דבמתני' לא נתא בהדיא הפילה הוא כשהוא אלא רבא הוא דייק לה ומיהו נראה דאפי' א' נתן לה: ט] ומשני דה"א דסכין לנועצה עדיף דמכוון מיהא: טו] אמאי מצטריך רבא איצטר"י לאשמעינן:

רבינו גרשום

דהחליד שחיתו פסולה יתיקו: התיז את הראש בבת אחת שחיתו פסולה מנהיג מילי אמר שמואל דאמר קרא חץ שחיתו לשונם כלומר לשון משך: פקתא פלוג' בלע"ז ובאיזמל שאין לו קרנים כלומר אבל יש לו קרנים אסור דתישנין שפא דרך שחיתו ינקב הסימנים בקרנים: מחט דאושכפי מאי כלומר מחטא דאושכפי (חותך) [שחט] בסכין שעשוי לחתוך החוט שחופר בו: איזמל שאין לו קרנים שמוכפלין קרנים לאחוריהו: אבל הכא דלא קא מיכוון כלומר דלא קא מיכוון אלא לנועצה ככחול: טהורה לביתה כלומר טהורה לשכב עם עון כרת הותר כלומר נדה שהוא חייב כרת: איסור מיתה: זו תרומה שהיא מיתה בדי שמים דמתיב ומתו בו כי יחללוהו: מה כלים דלא בעו כונה כלומר כלים לאו בני כונה ניתו: משום חרדלית של גשמים דחשובין א] כמים שאובין ולא כמי מקוה יא נמי גיגור ראשין

א] דמי כתיב אלו כריך פלוג חרדלית של גשמים א"ט מס' שאובין רק דפסולין משום דהו זמלין ומי גשמים אינן מטבילין רק בגשמן ו"ע.

חולין צוואר במלא צואר. לכאורה נראה שצריך להוליד כל אותו מלא צואר שחון לצואר ולכן צריך אותו שיעור ומיהו נראה דלחין צריך ולא הולך שיעור זה אלא כדי שיטחוט צריחו ופעמים שהסכין חריף ושוחט הרוב צלל הולכת כמלא צואר: **והא אמרה רבא חדא זימנא.** אמנתיתין לא פריך הא תנינא חדא זימנא כדפירש בקונטרס משום דמנתיתין לא תנא צהדיא ו' הא הפילה הוא כשרה אלא רבא הוא דדייק לה ועוד דאפילו אי נתן לה צהדיא דמנתיתין לא היה יכול להקשות דהא לא פריך ארצא למה ליה למידק הא הפילה הוא כשרה הא תנינא לעיל מדמכשרין שמיטה חרש שוטה וקטן דאי לאו דלמך רבא אמנת' דחש"ו רבי נתן היא לא היה מקשה כלום דלמא דחש"ו מכשרין טפי ואפילו רבנן מודו דמיוכוני לחתיכת צער אלא פריך משום דאוקמינן לחתיכה כרבי נתן אלא מכשרא דמנתיתין כמו זרק סכין לנועצה כחול ואם כן למה ליה לרבא למידק הא הפילה הוא כשרה ומשני דה"א ו' לנועצה עדיף דמיתכוין מיהא לחתיכה צעלמא אכל הפילה לא מכוין כלל לשום חתיכה: **ואי אשמעינן הפילה.** השתא הך צריכותא לא הויא דומיא דלידך דלא צא לפרש טעם אמאי איצטר"י ליה לרבא למימר גבי חרש שוטה וקטן רבי נתן היא דא"כ מאי קאמר אכל התם דלא אחי מכת בן דעת אימא לא הא צהדיא תנן דכשרה אלא אמנתיתין גופא עביד צריכותא אמאי יוצאצטר"י ורבא איצטר"י לאשמעינן דר' נתן היא דאי לאו דאשמעינן הוה אמנת' דהתם אפילו רבנן מודו דהא מיוכוני לחתיכת צער להכי אשמעינן דאפ"ה פסלי רבנן והא דקאמר רבא לקמן ורבנן נהי דלא צעי כוונה לזיכתה לחתיכה מיהא צעיא היינו לחתיכת סימנים:

ואיסורה לאכול בתרומה. אפילו למעשר אסורה כדאמר' בסמוך אלא נקט תרומה דנוהגת בזמן הזה א': **עון ברת התרת.** איפכא הוה ליה למימר עון מיתה אסרת עון כרת מיבעיא דהא פשיטא דצעינן כוונה בתרומה וכדתנן צמומר בקדש (מגינה דף יח: טז) טבל לחולין אסור צמעשר ואף צבולין צעי רבא למימר דטבל ולא הוחזק כאילו לא טבל ויש לומר משום דנקט מעיקרא טהורה לציטה קאמר הכי אי נמי נאנסה עדיף מטבל לחולין שאם הייתה יודעת היתה מתכוונת אף למעשר ומדקאמר טהורה לציטה אלא חשיבא ליה כוונה אס כן אף לתרומה תהא מותרת: וכי לביתה ואיסורה לאכול בתרומה א"ל רבא לר' לרב דאמר טהורה לביתה ואיסורה לאכול בתרומה עון ברת התרת איסור מיתה מיבעיא אמר ליה בעלה חולין הוא וחולין לא בעי כוונה ומנא תימרא מיתה מיבעיא אמר ליה בעלה חולין הוא וחולין לא בעי כוונה דכלים מה דנפל על האדם ועל הכלים שחורין מאי לאו אדם דומיא דכלים מה דנפל על בעי כוונה ממאי דלמא ביושב ומצפה עסקינן אימתי יתלש הגל וכלים

כרות מיינצ"ר צלע"ו דאי עבד חלדה מצפנים היה יוצא רוחב פי החזן צין הכנפים ולא היה חותכו: **לריך שיתן עפר(א).** מיוחד למטה דלמא יא העפר קשה לא מקרי עפר למטה: **צעפר.** דמוזין ליה לעפרא דוולה פפקא. עפר כל הצקעה היה מסיע וכותש או שהיה עפר מיוחד ומזמנו (א"י צפקה) לכן: **פקא.** צקעה: **א"ר זירא מלא צואר.** דמנתיתין חוץ לצואר צעינן ולא תימנא מלא צואר דוקא: **איבעיא להו.** האי חוץ לצואר דרבי זירא משהו קאמר או מלא צואר קאמר: **אלא פשיטא מלא צואר חוץ לשני צוארים וש"מ מלא צואר.** דקמני מנתיתין נמי צרישא אחוץ לצואר קאי: שאין לו קרנים. דרגילין היו לעשות כמין קרנים לאומילין לנוי עול גביהן מטין ללד ראשן ומתוך שהוא קטן מאד הוא נשמט מן הצואר וכשהוא מולך ומציא ישיש לחוש שמא יחלודו הסימנים או ינקבו אותן הקרני: **מיצוע צוע.** כשמולך ומציא מתוך שהוא חד הוא נוקב וקורע ולא חותך: **מחטא דאושכפי.** מרצע הרלענין שפיתויו מדודין וחומתין חוטי התפר: **ואע"ג דלא מיווין.** לשחוט אלא להפלת סכין מאן תנא: **ועירא דמן חבריא.** זעיר הישיבה. ולי נראה דאושעי'א זעירא היה נקרא דמן חבריא שצנני הישיבה: הוא סני לה. שונה המשנה מרבו: **והוא אמר.** מדעתו שהלכה כרבי נתן: **ויבולן שחטו.** חרש שוטה וקטן: **והא אמרה רבא חדא זימנא.** ולמה ליה לרבא למידק דמנתיתין ולמימר הא הפילה הוא כשרה ולאשמעינן דסתם לן תנא כר' נתן הא אשמעינן רבא חדא זימנא דסתם לן תנא כרבי נתן: **לריבא.** ליה לרבא לאשמעינן בתרומיהו: **אכל הכא דלא מיווין.** אפילו לחתיכה צעלמא אי לאו דאשמעינן רבא לא הוה דייקנא מנייה הא הפילה הוא כשרה דאפילו הפילה הוא הוה אמנת' דפסולה והיא גופא איצטר"י לאשמעינן מה שאתה זוכה אמה אוכל דצעינן שמיטה מכת אדם קמ"ל רבא דהא נמי דייקנא מינה מדלא קמני הפיל סכין או זרק סכין. והא דפריך רבא והא אמרה רבא חדא זימנא ולא פריך אמנה חדא זימנא משום דמנתיתין לא תני צהדיא הפילה הוא דכשרה אלא רבא דייק לה: **נדה שנאנסה ועצלה.** לקמיה [ע"צ] מפרש היכי נאנסה: **לנדיה.** ליזקק לצעלה: טמא שאכל תרומה צמימה צדי שמים צאלו הן הנשרפין (פנהדין דף פג.) וכרת חמור ממיתה' סדדימו נכרתים ורעו נכרת כדמתיב (ויקרא ס) ערירים יהיו: **ומנא סימנא.** לחולין לא צעינן כוונה: **שנסלש.** מן היס: ה"ג מה נליס **דלא מיווין.** דהא לית להו דעת:

ה"ג
"דתנן ג'ל שנתלש ובו ארבעים כלים דלא מיוכוני אף אדם דהא חרש שוטה וקטן נכרתים צעלמא מכוין ואין להם דעת להתיכן לשמיטה וקמני וכולן שחטו כו'. דקאי נמי אחרש שוטה וקטן (שם).

א] לקמן פג: ע"ש צ"ח ז: ט] [נכד אלפס פ"ו דמילתין דף רפח. אמתא השוחט לריך שיתן עפר מיוחד למטה ועפר מיוחד למטה וכו' כדפ"ה שם, געריין גם צילקוט פרשה א] [ג"ל פקתא וכו"א לקמן קו. וצריכותא דו. וצניז מנ: ופרטי' פקתא צקעה וכו"א צעינן גס צילקוט פרשה אחרי פקתא]. ד] [עין מוס' סנהדרין עו. ד"ה סוף חמה]. ט] לעיל יב: ו] לעיל ב. ו] מניגה יט. מקוואות פ"ה משנה ו. ח] רש"ג, ט] ג"ל אחר ד"ה וכו', ו] [שבת סה:]. ט] ג"ל צאן דורשין.

תורה אור השלם

1. ואיש איש מבני ישראל וכן דבר הגר בתוכם אשר יצטר ציד ויהא או עוף אשר יאכלו וישפך את דמו וכו' וכו': ויקרא י"ג וקובץ שלמים וכו' ושבחתי לפני ה' אלהיך: דברים כ"ו

גליון הש"ס

גמ' איבעיא להו מלא צואר. כעין זה צ"ל קוט ע"כ: שם דא הפילה הוא כשרה. ע"י סנהדרין עו ע"ה מוס' ד"ה סוף: רש"י ד"ה שפא כ"ב עיריים יהיו. ע"י כהנע"ז ספ"ט דסנהדרין:

הגהות הב"ה

א] רש"י ד"ה לריך שיתן עפר למטה עפר היתורה דלמ העפר:

הגהות מהר"ב

א] ת"ר"ה וזכרנו וכו' עד ס"ד. ר"ב דמיני המוראלס היו חולין תרומה טהורה צ"ל כי היה להם אפר פרה וכו' הא"ש לקמן פ"ח ספי' ד' אכל מעשר שני לא היה נוהג ממשכר הנית דלא היו מלמדת ודו"ק:

לעזי רש"י

מגינצ"ר ש [מגינצ"ר שן]. פרוס, חתוך לפירות קטנות.

מוסף רש"י

עפר למטה. עפר מיוחד ולא על קרקע קשה (לקמן פג.). עפר לא נאמר. וכשהו עפר משמע דלא צעי עפר אלא ככתיב (שם) דלא קפיד אלא אסור (ב"ב ד.). אלא בעפר. משמע שהוא נבלל וטמון צעפר קודם הכתיב (שם) משמע כולו עטוף צעפר מיוחד (לקמן פג.). דמן חבריא. נני הישיבה (ע"ל יב.). ושחטה כדרכה. מיוחד (שם). מאן תנא דלא

דא חרש שוטה וקטן לחתיכה צעלמא מכוין ואין להם דעת להתיכן לשמיטה וקמני וכולן שחטו כו'. דקאי נמי אחרש שוטה וקטן (שם).

